

Matkakertomus – ISCCL:n vuosikokous, Canberran symposium ja Australian ICOMOSin vuosikokous

Eeva Ruoff

International Scientific Committee on Cultural Landscapes ICOMOS IFLA piti monien jäsentensä toivomuksesta vuosikokouksen Australiassa 29. ja 30. lokakuuta. Tähän paikan valintaan vaikutti toisaalta kiinnostus Australian ICOMOSin poikkeuksellisen laajaa ja antoisaa vuosikokousohjelmaa kohtaan (ks. alla) ja toisaalta pyrkimys osoittaa, että ICOMOS ja sen komiteat eivät ole niin Eurooppa-keskeinen, kuten joskus kärjistetyksi kuulee väitettävän.

Kokouspäivien esityslistat olivat pitkiä eikä läheskään kaikia asioita voitu käsitellä niiden vaatimassa laajuudessa. Erityisesti luonnonkatastrofien aiheuttamat tuhot monien suojelukohteiden alueilla johtivat monipolvisiin keskusteluihin. Tästä syystä päätettiin, että ensi vuonna Firenzessä pidettävän kokouksen yhteydessä varataan lisäaikaa paitsi vuosikokouksen asioille niin myös erityiskysymyksille.

ICOMOSin *International Committee on Cultural Routes* piti myös vuosikokouksensa Australiassa. Niinpä Australian ICOMOS järjesti symposiumin lokakuun 31. päivänä, jossa molempien em. komiteoiden jäsenet pitivät esitelmiä omiin tutkimusaloihinsa liittyvistä ongelmista. Yliopiston auditorion paikat oli kuulemma varattu nopeasti loppuun, ja päivä olikin todella antoisa. Kuulimme esityksiä mm. kartanopuistojen inventoinista Irlannissa, sotamuistomerkkien hoidosta Australiassa ja kylpyläkaupunkien alunperin vehreän luonteen säilyttämisen ongelmista Romaniassa. Allekirjoittanut puhui aiheesta: „*Pilgrimages of St Henrik – Fragments of Cultural Landscapes in Finland*“.

Australian ICOMOSin vuosikokous pidettiin Canberrassa marraskuun 1.-3.päivinä ja sen teemana oli pääkaupungin sata vuotta sitten tapahtunut perustaminen. Teemaa oli laajennettu aiheilla „*Imagined Pasts, Imagined Futures*“. Esitelmien määrä oli hyvin suuri ja esitelmäitsijöiden joukossa oli ICOMOSin australialaisten jäsenten lisäksi myös ulkomaalaisia tutkijoita.

Esitelmien lisäksi ohjelmassa oli „*The Burra Charter Practice Notes*“-tekstin julkistamistilaisuus. Sen myötä tämän julkilausuman aikaisemmat versiot siirtyivät “arkistomateriaaliksi” eli teksteiksi, joita ei enää käytetä. Alunperin vuonna 1979 laadittua Burra-julistusta on täydennetty ja korjattu jo aiemminkin, kuten tunnettua. Nyt esitetty uusin versio ei kuitenkaan poikkea ratkaisevasti edellisestä, vuonna 1999 julkistetusta. Toinen erityistilaisuus oli järjestetty Christina Cameronin ja Mechtild Rosslerin vastailmestyneen kirjan merkeissä. Se käsittelee *World Heritage*-toiminnan alkuvaiheita ja on nimeltään “*Many Voices, One Vision. The Early Years of the World Heritage Convention*“.

Vuosikokousten osanottajilla oli mahdollisuus osallistua retkeen, joka tehtiin Mount Stromlon tähtitornille. Se oli tuhoutunut pahoin vuoden 2003 suurissa metsäpaloissa, mutta alueen vanhat rakennukset oli ripeästi korjattu ja uusia oli pystytetty. Prof. Brian Schmidt esitteli laitosta ja kertoi siitä, mitä etuja tähtitieteen tutkiminen melko asumattomalla ja pimeällä eteläisellä pallonpuoliskolta tuo mukanaan. Hän sai Nobelin fysiikan palkinnon vuonna 2011 yhdessä kahden muun tutkijan kanssa.

ISCCL:n australialaiset jäsenet olivat järjestäneet kolleegoilleen *Pre-Conference* retkiä Sydneyssä ja sen ympäristössä. Niiden yhteydessä tutustuttiin Sydneyn kasvitieteelliseen puutarhaan sekä eräisiin *WH*-kohteisiin, kuten Cockatoon vankilasaareen ja Parramatta-puistoon. Sydneyn lähistöllä vierailimme myös suojelukohteessa *Elizabeth Farm*, jonka rakentaminen oli aloitettu 1700-luvun lopulla sekä 1900-luvun alkupuolen suunnittelua edustavan Eryldine-talon puutarhassa. Alunperin wieniläisen arkkitehti Harry Seidlerin (1923-2006) suunnittelema *Rose Seidler House* ja samoin hänen suunnittelemsa *Tuck House* edustivat uudempaa arkkitehtuuria. Viime mainitun omistaa nykyään arkkitehti Jyoti Somerville, joka muisti lämmöllä käyntejään Suomessa. Sydneyn varhaisen, hyvin matalan rakennuskannan säilyttäminen ns. The Rocks-alueella on ollut pitkään monien kiistojen kohteena. Tällä hetkellä sen säilyminen pilvenpiirtäjiltä näyttää kuitenkin turvatulta.

Matkalla Sydneystä Canberraan ajoimme osittain *The Remembrance Driveway*-tietä, jonka vierelle on istutettu pieniä puistikoita toisessa maailmansodassa kaatuneiden australialaisten sotilaiden muistoksi. Canberran lähistöllä tutustuimme suhteellisen hiljattain istutettuun *National Arboretum*-alueeseen, joka on usean kymmenen hehtaarin laajuinen. Kävimme myös Canberran laajassa *Weston Park*-puistossa, jota kunnostetaan parhaillaan sekä Tidbinbillan luonnonsuojelualueella, jossa oli nähdäkseni onnistuneesti käytetty taiteilijoiden apua siltojen, oleskelualueiden, aitojen yms. rakenteiden suunnittelussa eikä tyydytty kaupalliseen „metritavaraan“.

Nimenomaan Canberran satavuotisjuhlien merkeissä tuotiin hyvin monen esityksen ja keskustelun yhteydessä esille huoli siitä, että kaupungin väljä ja omalaatuinen luonne on alkanut kärsiä „tiivistämisestä“. - ICOMOSin jäsenten huolet ovat siis tässä suhteessa varsin ylesimaailmallisia.